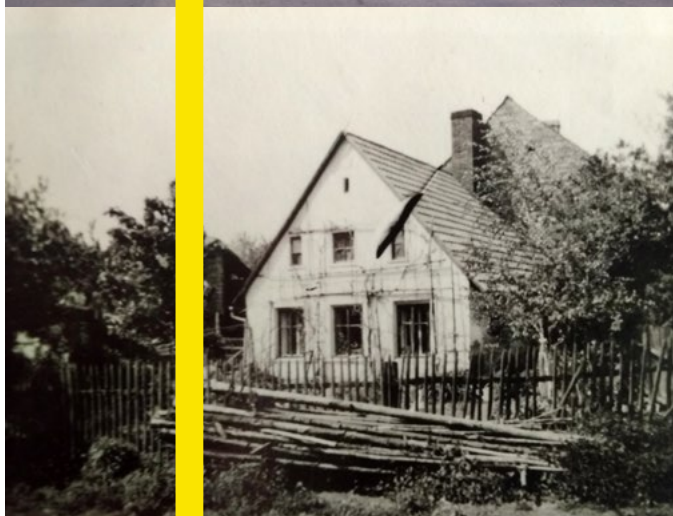
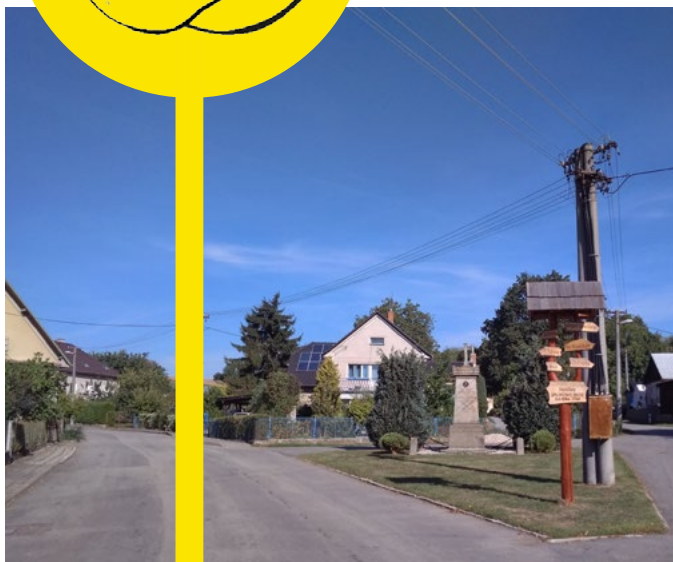

časáček

časopis obce Dolany u Jaroměře

Slovo starosty

Dostává se vám do ruky další číslo Časáčku plného akcí, které během léta proběhly v našich vesnicích. Jsem moc rád, že se najdou lidé, kteří takové akce pořádají. A chtěl bych jim touto cestou moc poděkovat. Bez jejich úsilí a času by nebylo o čem psát. Jsou to tahouni v jednotlivých vesnicích, kteří na sebe nabalují ostatní. Tahoun musí být i dobrý organizátor, který umí rozdělit práci tak, aby mohl zaskočit tam, kde to hoří. Nevím, zda lidé, kteří přicházejí na akce, si uvědomují, co za tím vším je lidí, příprav a času. Dost často se při akcích používá vlastní materiál, nářadí ba dokonce i auta. Jak na přípravu, tak i na úklid a odvoz věcí. Je s obdivem, kolik lidí je takto ochotno udělat něco pro ostatní. Nemusíte jim běžet děkovat a padat na kolena, někdy stačí být jen spokojený. A když něco není zrovna podle vašeho, tak přemýš-

lejte, jak to ten či onen myslí, než vyřknete jedovatou větu. Chápu, že ne všichni mohou přiložit ruku k dílu. Ale věřím, že to lidé vidí a dají pořadatelům najevo jejich záslužnou práci, třeba i tím, že se akce zúčastní. Radost udělá organizátorům nejen velká účast, ale i chvála od účastníků. Když se po vesnici povídá, jaké to bylo pěkné a jak si to všichni užili. Když se akce takto vydaří, motivuje to k pokračování. Ne vždy ale bývá pořadatelům poděkováno. Dozví se, jak se mělo udělat to či ono jinak a co z toho všechno musí mít. Nechápu, že někdo dělá akce jenom pro radost a ne pro peníze. Setkávám se s tím, že si organizátoři stěžují, že to stále táhnou ti samí a cítí se už unaveni. Věřte mi, okolí ví, že

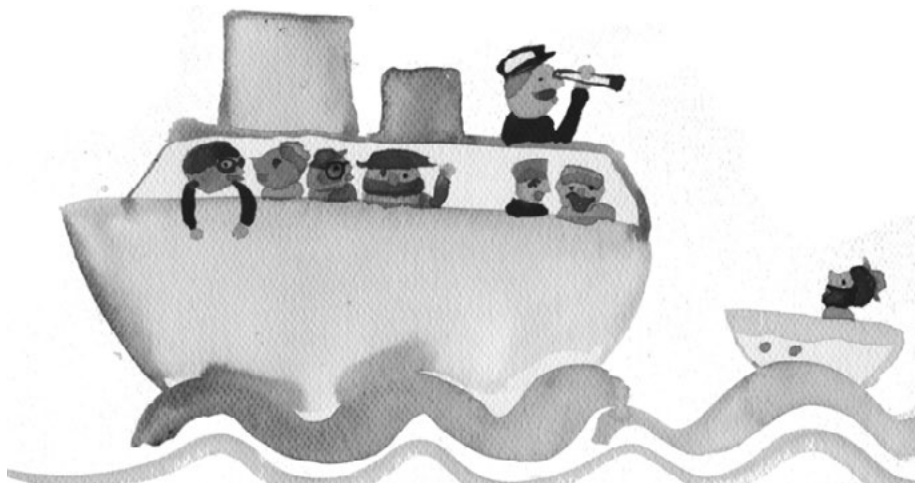
to děláte dobře a není důvod něco měnit a nechtějí se vám do toho plést. Ale pokud někdo chce pomoc při akcích, nemůže čekat, až ho někdo osloví a po akci přijít a „Proč jste neřekli, já bych vám šel pomoci“. Musí se nabídnout sám. Jak má organizátor vědět, že chcete zrovna vy nějak pomoci?!

Tak vy, co držíte kormidlo a vy, co se držíte vesel a udáváte sílu a pohyb, vám moc děkuji za to, co děláte a věřte, že máte velkou podporu obce. A je jedno, jestli jste hasič, divadelník, fotbalista, myslivec, indián, nebo občan či chalupář. Děkuji, že je ve vesnicích veselo, že se lidé scházejí, baví, hodují, hrají a zpívají.

A že to někdy zaskřípe, na to nedbejte, vždy se někdo najde, kdo je zalezlý doma, vrčí

a stěžuje si. Vy to přece děláte pro ty, kteří si vás zaslouží a těch je přece jenom stále víc než těch rýpalů. Jen je někdy ten rýpal více slyšet. Tak věďte tu svou loď akcí, soutěží, turnajů, táborů, posvícení, vinobraní, karnevalů dál - a tím správným směrem. A vy, co se akcí účastníte a umíte se bavit, protože bez vás by to nešlo, řekněte to lidem, jak se u nás na vesnici žije.

Jiří Plšek - starosta obce
Dolany

ilustrace loď: <http://www.artbanana.cz/olga-yakubovskaya-28>

Slovo šéfredaktorky časopisu

Vážení spoluobčané,

otevíváte třetí číslo Časáčku v tomto kalendářním roce. Po horkých letních dnech s příchodem podzimu si připomínáme dvojí významné výročí, o kterých se dočtete na našich stránkách. Vedle významného jubilea vzniku našeho státu před sto lety si Svinišťanští připomínají 600 let první písemné zmínky a tedy i historické zprávy o existenci obce. Z celého srdce přeji klidná, spokojená, tvořivá a hodnotná další léta nejen současným občanům Svinišťan, ale vám všem a i dalším generacím, které zde budou žít.

Blanka Dvořáčková

Naším čtenářům - kam a kdy zasílat své příspěvky

Své příspěvky o dění v obci či akci můžete zasílat na adresu: zpravodaj@dolany-na.cz nebo psané rukou předat šéfredaktorce časopisu.

Pro dodání příspěvků dodržujte níže uvedené termíny. Uzávěrka příspěvků pro

poslední číslo tohoto roku **4/2018** je **20. prosince**.

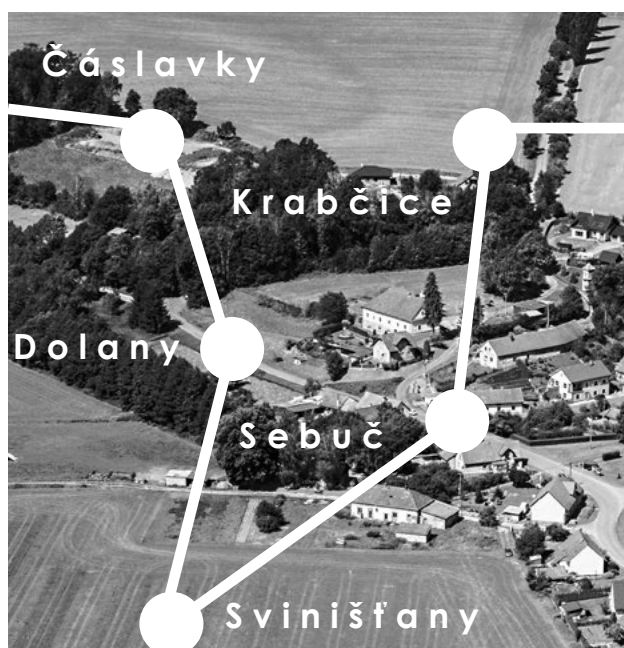
*Jménem redakční rady vám děkuje
Blanka Dvořáčková a Lenka Piechová.*

4 / 2018 = 20. 12.

uzávěrka

Redakce časopisu

Časopis vydává obec Dolany. Čtvrtletník. Zdar-
ma. **Šéfredaktor:** PaedDr. Blanka Dvořáčková.

Redakční rada: Věra Nepokojová, Olga Procházková, Veronika Lemberková, Mgr. Petr Záliš.

Grafické zpracování: Mgr. Lenka Piechová

Kontakt: zpravodaj@dolany-na.cz nebo adresa:
Obec Dolany, Dolany 32, Dolany 552 01.

Tisk: Losenický polygrafický závod, s. r. o,
Nové Město nad Metují

Povinná roční kontrola komínu a spalinových cest

v pondělí 1. a v úterý 2. 10. 2018 ve spolupráci s Obcí Dolany proběhne ve vaší obci kontrola a čištění komínů prováděna firmou 3-K Roman Zasadil, Hřibsko

Na základě Vyhlášky č. 34/2016 Sb. Vyhláška o čištění, kontrole a revizi spalinové cesty

Cena za komín na tuhá paliva 500,- Kč
Cena za komín na plynná paliva 400,- Kč

V ceně je zahrnuto čištění, kontrola a na místě vystavení písemné zprávy o provedeném čištění a kontrole spalinové cesty. Vzhledem ke sdružení kontrol se neúčtuje dopravné.

Prosíme zájemce, aby se objednali osobně nebo telefonicky na OÚ Dolany tel. 491 813 657. Nahlaste jméno, č. popisné, čas kdy budete k zastížení a telefon.

Zajistěte prosím, volný a bezpečný přístup ke spalinové cestě a k jejím vybíracím, vymetacím, kontrolním, měřicím a čisticím otvorům.

Vše bude provedeno dle vyhlášky č. 34/2016 Sb. o čištění, kontrole a revizi spalinové cesty.

§1 Způsob čištění spalinové cesty

1) Čištění spalinové cesty se provádí odstraněním pevných látek, usazenin a nečistot ze spalinové cesty a jejích komponentů a výběrem pevných částí spalin nahromaděných v půdici komínového průduchu a kondenzátů ze spalinové cesty.

§ 2 Způsob kontroly spalinové cesty

Kontrola spalinové cesty se provádí po jejím vyčištění posouzením

- a) toho, zda stav a provedení spalinové cesty v době kontroly odpovídá technickým požadavkům, podle kterých byla spalinová cesta navržena, provedena a bylo zahájeno její užívání,
- b) toho, zda stav a provedení spalinové cesty zajistí, aby za všech provozních podmínek připojených spotřebičů paliv byly spaliny bezpečně odvedeny a rozptýleny do volného ovzduší,
- c) zajištění volného a bezpečného přístupu ke spalinové cestě a k jejím vybíracím, vymetacím, kontrolním, měřicím a čisticím otvorům,
- d) spalinové cesty z hlediska dodržení bezpečných vzdáleností od hořlavých předmětů a stavebních hmot třídy reakce na oheň B až F,
- e) zajištění požární bezpečnosti viditelných a přístupných míst spalinové cesty, zvláště při prostupu spalinové cesty stavebními konstrukcemi, půdním prostorem nebo střechou a vývodů spalin obvodovou stěnou stavby,
- f) jejího stavebně technického stavu
- g) a toho, zda nedošlo k zásadním změnám oproti stavu zjištěnému při minulé kontrole nebo revizi.

<http://meer-sjan-s-met-frans.blogspot.com/2011/01/le-ramoneur-porte-bonheur-2.html>

<https://www.ctsweep.com/blog/wp-content/uploads/2012/11/child-sweep2.jpg>

Povinné očkování psů proti vzteklině

Ve spolupráci s Obcí Dolany proběhne ve vaší obci dne 3. 10. 2018 povinné očkování psů.

Svinišťany - u rybníka	17.20 - 17.40 hod.
Sebuč - u Kultů	17.45 - 17.55 hod.
Krabčice - u zastávky	18.00 - 18.15 hod.
Dolany - před zem. družstvem	18.20 - 18.35 hod.
Čáslavky - na návsi	18.40 - 18.50 hod.

Vakcinace psů je povinná ze zákona a bude prováděna za úplatu 100 Kč přímo při úkonu. Kombinovaná vakcína 330 Kč.

Očkování se provádí u psů starších tří měsíců. Nezapomeňte s sebou očkovací průkaz psa!!!

MVDr. Zdeněk Votava

Veterina Branka, Náchod
+420 606 610 613

Svoz nebezpečného a objemného odpadu

Firma Marius Pedersen provede v úterý dne 9. 10. 2018 ve vaší obci mobilní svoz nebezpečných a objemných odpadů.

Marius Pedersen

Stanoviště:

Čáslavky (náves)	16.00 - 16.15 hod.
Dolany (před č.p. 61 a 65) (křižovatka ve vsi u kontejnerů)	16.20 - 16.35 hod.
Krabčice (náves)	16.40 - 16.50 hod.
Sebuč (u Kultů čp. 14)	17.00 - 17.05 hod.
Svinišťany (u obchodu)	17.10 - 17.25 hod.

Vybírané nebezpečné odpady:

● oleje nebo tuky, barvy, lepidla, pryskyřice, rozpouštědla, kyseliny, hydroxidy, fotochemikálie, detergenty, odmašťovací prostředky, staré léky, pesticidy, akumulátory (i plné)

Další odpady, které od Vás odebereme:

● pneumatiky (osobní automobil), monočlánky, elektropřístroje - radia, vysavače, pračky, sporáky, atd., ledničky, mrazničky, televizory, zářivky, výbojky

Ledničky, mrazničky, televizory, monitory, ostatní elektropřístroje, monočlánky a zářivky budou odebírány ne jako odpad, ale na zpětný odběr. Proto je nepoškozujte a neodebírejte žádné součásti.

Mobilní svoz objemných odpadů:

● nábytek, matrace, linolea, koberce, dřevotříska, kočárky, objemné hračky, sportovní potřeby (lyže...)

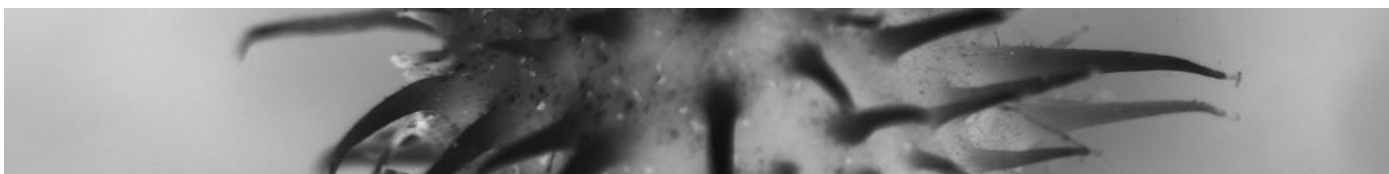
Odpady nenechávejte na stanovišti bez dozoru! Vyčkejte našeho příjezdu! Odložené odpady nebudou odvezeny, ale budou ponechány na místě!

tel.: 494 629 050 fax: 494 629 070

Nové telefonní číslo Pošty Partner Dolany

Pošta Partner Dolany má v současné době nové telefonní číslo. Prosíme všechny občany, aby při komunikaci s poštou využili již uvedené telefonní číslo. Děkujeme.

491 617 217

Naši oslavenci

I v létě se slavilo a oslavovalo. V měsíci červenci oslavila své 75. narozeniny paní **Květoslava Vsetečková** z Krabčic a své kulaté 80. narozeniny měla paní **Vilma Holková** z Dolan.

V srpnu byla velká sláva na Sebuči, kde paní **Irena Ježková** oslavila již své 94. narozeniny. Na Sebuči oslavoval také pan **Miloň Hofmann** 85. narozeniny.

V měsíci srpnu měl krásné kulatiny pan **Vladimír Kudláč**, který oslavil 90.

Měsíc září je oslavou pro pana **Josefa Pácala** z Dolan, který oslavil své 85. narozeniny.

Všem oslavencům ještě jednou gratulujeme, přejeme pevné zdraví, štěstí, pohodu a životní elán do dalších let.

Veronika Lemberková

život v obcích

Dvojí prázdninové posezení před svinišťanskou chaloupkou

Letošní léto, jak napsal pan Vančura, bylo opravdu podivné. Zatímco literát Vančura tehdy čelil dešti, my tady v Čechách čelili tropickým vedrům. V horkých podvečerech a večerech svinišťanští nepřicházeli hasit žízeň chlazeným pivkem pouze třikrát do týdne, jak je zvykem, ale téměř denně. Kdo mohl, přišel. A tak to několik hasičů i nehasičů vzalo do rukou a v srpnu zorganizovali letní sezení pro širší veřejnost hned dvakrát. Poprvé se k chlazenému pivečku podávala smažená játra a pečená žebra, podruhé maso na lorně. Starších i mladších se sešlo hodně, a že všem chutnalo! Pivo se pilo, řeči se vedly, zkrátka tak, jak to o prázdninách má být. Letošní kalendářní léto je za námi a přejme si příjemné dny babího léta, na jaké jsme tady u nás zvyklí.

Blanka Dvořáčková

Čáslavské posezení na konci léta

Jako každý rok i letos pořádali hasiči z Čáslavek v sobotu dne 25. 8. 2018 na návsi před hasičskou zbrojnicí „Sousedské posezení“. Odpoledne bylo věnováno dětem. Čáslavská děvčata pro ně připravila pestrý program. Mohly tak soutěžit ve stříhání bonbónů naslepo, skládání domina či v různých ho-

dech míčkem a míčem. Nejvíce je bavila střelba z luku, o kterou se postaral zkušený lukostřelec Láďa Kácha a Čanisterapie s pejsky Attilou a Ilemínou od vynikající lektorky Míši Fikejzové. Tímto jim moc děkujeme za pomoc.

Aby bylo posezení dokonalé po všech stránkách, místní

Krásné sobotní odpoledne na čáslavské návsi

hasiči upekli jehně a kýtu. Dospělých bylo přiměřeně na vypití pěti sudů zlatavého moku. Ani děti se nedaly zahanbit a vypily celý sud malinovky. Kromě vynikající kýty a jehněte, se ohřívaly i tři druhy klobás a děti snědly všechny párky v rohlíku. Počasí nám přálo, a tak se všichni bavili až do ranních hodin. Jsme také moc rádi, že přišli všechny věkové generace a doufáme, že se jim akce líbila a dorazí i příští rok.

Všem, kteří pomáhali, moc děkuji.

za SDH Čáslavky Ladislav Karban

Krabecké posezení

Letošní krabecké posezení se sousedy a přáteli se uskutečnilo v sobotu 1. 9. 2018 od 14 hod. Navzdory horšímu počasí se opravdu vydařilo. K dispozici byl prostorný stan a pro děti krásný skákací hrad. Všichni se mohli za sladkou odměnu zúčastnit různých her a soutěží. Samozřejmě nechybělo ani občerstvení v podobě různých pochutin, co kdo přinesl, tak i dobrot z udírny s vychlazeným pivem. Celkem se nás sešlo 112 dospělých s dětmi. Vypilo se 300 piv, 40 l limonád a 5 l medoviny a snědlo se 4 kg uzeného bůčku, 4 kg pečené, 4 kg klobásy, 12 kg uzené kýty a 7 bochníků chleba. Bylo příjemné se sejit a popovídat si, už teď se těšíme na příští posezení.

Olina Procházková

Významný den ve Svinišťanech

Třetí neděle v září je tradiční nedělí, kdy se ve Svinišťanech drží posvícení. Tradiční se stává i sobota, neboť místní sbor dobrovolných hasičů od rána pořádá soutěže hasičských družstev zvaný Svinišťanský pahorek. Odpolední a večerní hodiny jsou pak věnovány sousedskému posvícenskému posezení a zábavě.

Letošní sobota 15. září však byla výjimečná a významná. Vedle již každoročního programu se od odpoledne konaly malé oslavy 600. výročí první písemné zmínky o Svinišťanech. Týden předem byla do všech rodin dopravena pozvánka na sobotní program spolu s napsanou a vytištěnou historií obce od roku 1418, na které

nechyběl ani znak pánů Dobřenských a Boryňky ze Lhoty.

Svinišťanští hasiči i nehasiči dobrovolníci od čtvrtka stavěli stany před chaloupkou, stěhovali stoly a lavice, nakládalo se maso, rozdělovaly se úkoly...

A konečně byla sobota 15. září odpoledne! Před chaloupkou ve stínu stanů hučí hlasy místních i hostů. Jak by také ne! Je teplé sluneční odpoledne, pivo je chlazené, klobásy z udírny voní a prase na rožni pomalu mizí...

Živá skupina Klapeto hraje a zpívá k poslechu staropražské i tramské písničky. Kdo chce, může si také zazpívat. Děti radí na trampolíně a ve skákacím hradu, uklidní se ve chvíli, když se uvolní místo ve

Svinišťany

Pestrý program oslav obce

vyjížděkovém voze s koňským spřežením pana Rýdla. Na večer se prostor v chaloupce i venku plní. Přijíždějí i přespolní, kteří chtějí vidět ohňostroj. Konečně se setmí! Na chvíli utichne hudba DJ Novák a všichni se přesouvají na prostranství nad chaloupkou. V ovzduší je napětí, zvědavost, očekávání...Pan starosta hovoří od srdce, žádné formality a fráze. Přeje všem přítomným radost a krásný zážitek.

Tmou se ozvou první tóny Let it Go Vivaldi's Winter skupiny The Piano Guys a obloha se rozsvítí první hrou světel ohňostroje. Barvy i hudba se stupňují, aby se pomalu zklidnily a utichly. Ve chvíli, kdy se nejezen z diváků domnívá, že vše končí, jakoby ze země vystoupí zlaté prstence fontán rostoucí do gejzírů za tónů Lord of The Rings - The Hobbit (Piano/Cello Cover). A před diváky se pomalu rozsvěčí velké číslo 600! Přítomní diváci vyjadřují potleskem nadšení. Hra světel, kytice ba-

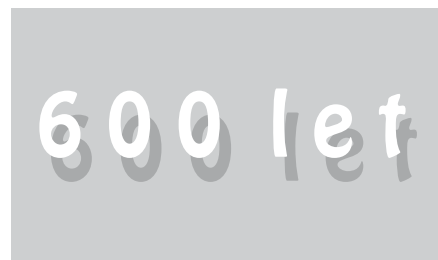
rev a tónů hudby pokračuje, tančí ladně jako v pohádce... Vždyť Svinišťany žijí již šest století!

Ohňostroj končí. Lidé tleskají a vracejí se zpátky k chaloupce. Slyším kolem sebe hlasy nadšení a uznání. Zdá se mi, že některé hlasy jsou zjhlé a dojaté? Ne, nezdá. Vždyť nejezen z přítomných se na chvíli v myšlenkách vrátil ke svým drahým, kteří tuto čarovnou chvíli nemohli prožít, neboť již nejsou mezi námi. A mně napadá, kolik generací lidí za ta staletí v naší obci žilo svůj život se svými obyčejnými radostmi, smutky a povinnostmi všedního i svátečního dne... Narodí se další generace, budou zde žít a já jim přeji, aby zde žily rády... Ale to již záleží na nás i na nich..."

Poděkování za krásné odpoledne a večer patří všem občanům Svinišťan, kteří pomáhali s přípravou oslav významného dne, patří představitelům Obce za organizaci programu a jeho financování, patří všem spon-

zorům, panu Rýdlovi, i paní Lence Piechové za pořizování fotodokumentace a panu Beránkovi z Říček, který celý den, odpoledne i večer zachytil kamerou, přenesl na CD a vytvořil dokument ke kronice Obce Dolany a Svinišťan.

Blanka Dvořáčková

Významné roky naší země

Naše země si v tomto roce připomíná významné jubileum 100 let vzniku samostatného Československa. Společnost se tak obrací do historie, která zásadně ovlivnila celou zemi. Významné roky, končící osudovou osmičkou, se prolínají celým obdobím naší země a přinášejí zásadní historické mezníky, na které by se nemělo zapomínat ani v dnešní době. Letošní rok je tedy věnován oslavám nejen

sta let vzniku republiky, ale také rokům, které se zásadně vryly do paměti národa. Za zmínku stojí roky 1938, 1948 či rok 1968... a mnohdy je zde také zmíněn rok 1989 „osmička o rok odložená“.*

Celý rok 2018 je protkáno kulturními akcemi, které ukazují významné roky pohledem odborníků i laiků. V celé České republice - v mnoha městech se konají vzpomínkové akce či

výstavy, jenž mapují ony roky.

Zásadní rok 1918 se zapsal do paměti i našich vesnic. Jak prožívali tento rok obyvatelé Svinišťan a Dolan? Články níže vás nechají nahlédnout do těchto nezapomenutelných okamžiků tehdejších oslav.

Lenka Piechová

* <https://21stoleti.cz/2008/03/19/ceske-osudove-osmičky-20-stoleti/>

Před 100 lety obyvatelé Svinišťan prožívali radost ze vzniku republiky

Demonstrace na Václavském náměstí 28. 10. 1918

28. říjen 1918 je významným historickým mezníkem v dějinách národa Čechů a Slováků. Před sto lety vzniká mladé demokratické Československo jako jeden z nástupnických států po rozpadu a zániku Rakousko - Uherské monarchie. Po čtyřech letech válečných hrůz na válečných frontách a lidského strádání v zázemí se naplnil sen o samostatnosti slovanských národů. Změnila se mapa Evropy, zanikly čtyři velké monarchie. Evropa věří v nový život v dalších desetiletích 20. století.

Obyvatelé Svinišťan prožívali velkou radost a nadšení. Tehdejší starosta Václav Houser inicioval důstojné oslavy vzniku republiky. Občané ozdobeni trikolórami ve slavnostním průvodu vyšli z lokality Říčky směrem na náves. V čele pochopitelně dechová hudba, děti nesoucí vlajčky a lampiony a za nimi dospělí. Obyvatelé uctili u pomníku na návsi památku

padlých v roce 1866 i ve válce z let 1914 - 1918 a v průvodu se vrátili před hostinec č. 1. Starosta zde pronesl slavnostní projev a všichni společně zazpívali píseň „Kde domov můj.“ Na jaře slavnosti pokračovaly. 4. května 1919 byla na návsi naproti pomníku padlých slavnostně zasazena lípa Svobody.“ Celému aktu předcházela opět průvod v čele s hudbou, žáky školy ve Velkém Třebošově, následovali místní divadelní ochotníci, dobrovolní hasiči a zástupci okolních obcí. Slavnost opět zahájil starosta Hou-

ser. Učitel třebošovské školy Karel Jirásek ve svém projevu připomněl kulturní a historickou tradici obou národů Čechů a Slováků, význam T. G. Masaryka a E. Beneše, jejich podíl na vytvoření mladé republiky. Vzpomněl i památky legionářů. Mladé generaci připomíná, aby nikdy nezapomněli obětí, které legionáři přinesli pro znovuzrození vlasti.“^{1/} Josef Kafka v Pamětní knize cituje učitele Jirásku: „Jejich četné hroby v různých stranách světa, tak jako jejich nesčetné oběti a strádání, vám děti

a nám všem po našich vlastech umožnily, že můžeme sázeti tyto „Lípy Svobody“ a na to, děti, nikdy nezapomeňte! Tento strom svobody budiž vám pevným znakem - symbolem, kterému vaše zraky vždy zaletí a ať pamatuje vás kdy-

Demonstrace Autor: neznámý - Léta zkázy a naděje, Volné dílo, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=5721650>

Slavnost za samostatnost

koliv, aby veškeré činy vaše nyní i později stále směřovaly jenom ku dobru a prospěchu našeho národa a svobodné Republiky Československé!“^{2/}

Důstojná slavnost byla zakončena společným zpěvem národních hymny a písní Hej, Slovené!

Za uplynulých deset desetiletí se obraz Svinišťan změnil. Změnil se způsob života lidí, změnili se samotní obyvatelé obce. Změnily se hodnoty, které přijímáme a uznáváme. Přesto bychom neměli

zapomenout na odkazy našich předků, kterými jsou láska k národu a vlasti, úcta člověka k člověku.

Blanka Dvořáčková

Poznámky:

1/ Dvořáčková, B.: J. F. Smetana - Svinišťany, Dolany 2001, str. 47

2/ Kafka, J.: Pamětní kniha katastrální obce Svíšťanské, založena roku 1900, str. 74

1918

Znovuzkříšení naší národní samostatnosti se slavilo i v Dolanech

Střední znak ČSR

Po celý rok 2018 se na různých místech naší vlasti konají vzpomínkové akce vážící se k různým historickým událostem, které se zapsaly do našich dějin. Vznikají kvalitní dokumentární filmy, které se snaží minulost přiblížit dnešní generaci a pamětníkům připomenout dobu, v níž žili.

Letošní 28. říjen bude obzvláště slavnostním dnem, dnem, kdy oslavíme 100 let existence našeho státu. Události, které předcházely oslavám vzniku samostatného Českoslo-

venska v roce 1918 zasáhly i do života místních občanů. Když byla v roce 1914 rozpoutána Velká válka, později nazývaná jako 1. světová válka, většina lidí si myslela, že bude díky modernímu způsobu válčení trvat maximálně čtvrt roku a bude po konfliktu, ale opak byl pravdou. Mobilizace se nevyhnula ani Dolaňákům. V první vlně odcházeli muži ve věku 21 až 37 let. Později byli do války povoláni muži do 42 let a v roce 1916 došlo i na padesátníky. Odchodem synů a otců do války byla poznamenána prakticky každá rodina. Genderově nevyvážená situace na venkově se projevila i v běžném životě. Mužská síla chyběla na poli i na statku. V průběhu válečných let přicházely na obec zprávy o padlých, zajatých či válečnými útrapami poznamenaných mužích. Není tedy divu, že se lidé nemohli dočkat konce války. Čím dál více bylo jasné, že Rakousko - Uhersko válku prohraje a dojde k jeho rozpadu. Tehdejší kronikář František Brdička zachytil okamžiky vzniku Československa

i v dolanské kronice: „První zprávy o míru a převratu došly k nám dne 28. října odpoledne a již večer sešlo se několik přátel a známých, aby při zpěvu a družném pohovoru oslavili znovuzkříšení naší národní samostatnosti. ...večer pak dostavila se z Jaroměře objednaná hudba Pekelského a shromáždilo se všechno občanstvo naše i z Čáslavek u obecního domku, kde ku přítomným zástupcům promluvil učitel Jakoubek o významu dne, načez vše, děti, ženy i muži seřadili se v pěkný průvod, který za jásavých zvuků hudby a radostného hlaholu národních písní ubíral se oběma obcemi a takhle důstojně uvítal návrat našeho osvobození.“

Mgr. Lea Zálišová

Znak ČSR <https://vlast.cz/soubory/nahrane/stredni-znak-csr-1920.jpg>

Malý chlapec ve švestkové aleji (podzimní příběh z roku 1918)

Toho říjnového odpoledne se babí léto jako by loučilo s lidmi žijícími v malé vesnici ležící ve zvlněné rovině mezi dominantními Krkonošemi a malebnými Orlickými horami. Slunce se ještě snažilo pozlatit pomalu padající listy stromů a zahřát upoceně tváře drobných rolníků a sedláků, kteří pracovali na sklizni řepy nebo prováděli podzimní orbu tam, kde byla úroda sklizena. Muži, ženy, starší děti, několik čeledínů i děvečky jen na krátký zlomek narovnali bolavá záda a pohlédli k obloze, kde se začala kupit oblaka. „Kdo ví, co přinese zítřejší den,“ pomyslel si ne jeden z nich. Vždyť nejdůležitější bylo stihnout práci na poli včas, dřív, než přijdou deště a ostrý vítr bude foukat od hor. Všichni měli napilno, chyběly ruce mladých mužů, odvedených na frontu na samém začátku světové války. Již v červenci 1914 bylo odvedeno třináct záložníků, během čtyř válečných let postihly odvody další ročníky narozených mužů. Starosta Houser doprovodil k odvodové komisi v Náchodě celkem 42 mužů narozených v letech 1865 – 1900. Z nich odvodová komise určila schopnými bojovat na frontě třicet šest. V lednu 1918 byli k prohlídce na odvod povoláni i osmnáctiletí mladíci. Za císařskou monarchii bojovalo na ruské a italské frontě padesát mužů z této malé vsi.

„Kdo ví, co přinese zítřejší den,“ pomyslel si ne jeden z vesničanů pracujících na poli. O dvou chlapcích věděli, že padli na italské frontě, tři se dostali do zajetí na východní ruské frontě. Ve vsi u jednoho sedláka ve stodole byl umístěn muniční sklad. Těžký byl všední život v týlu. V rodinách byl nedostatek potravin, chyběla mouka. Nezbyvalo, než v noci, potají, dovézt obilí do vedlejší vesnice a za mouku vyměnit. Potravin na trhu nebyly a bujel pouze černý obchod. Lidé ze šrotu semletého obilí pekli placky, děti trhaly ovoce na panském, nebály se hlídače ani jeho výprasku.

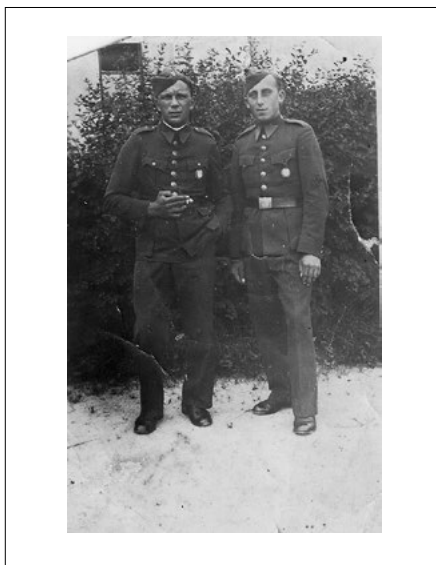
„Kdo ví, co přinese zítřejší den,“ pomyslel si ne jeden z upracovaných lidí na poli. Bylo 14. října a oni nevěděli nic o generální stávce, která vypukla v českých zemích na protest proti vývozu potravin do Rakouska.

Polní cestou od vinice kráčel malý čtyřletý chlapec. V kapse kalhotek o jedné šli měl pár kamínků, v ruce si nesl zralé zapomenuté jablko spadlé přímo na

cestu ze staré jabloně. Chlapec směřoval ke švestkové aleji. Těšil se, že si natrhá přezrálé švestky, jejichž šťáva mu bude stékat po ušmudlané bradě. Možná, že těch švestek natrhá i víc pod košili, donese je tetě a ta mu upeče placky se švestkovými povidly! Chlapec se olízl. To bude dobrota! Když konečně dorazil k aleji, rozplákal se. Na stromě pouze několik zapomenutých přezrálých švestiček! Pomocí házeného klacku shodil přezrálé ovoce ze stromu, posbíral je, usedl na mez a vychutnával tu dobrotu. Potom se zakousl do jablka. Ohryzek? Ne, ten nezhodil, také ho snědl! Lehl si do trávy do stínu stromu a zmožený usnul.

Nevěděl, jak dlouho spal. „Chlapče, vstávej, maminka bude mít o tebe starost!“ Hošík se posadil v trávě, promnul si oči a vidí nad sebou mužskou tvář. „Maminka mi umřela, mám jenom tetu“ potichu odpověděl chlapec. „A tatínka máš?“ zeptal se muž. „Tatínek je na frontě“ špitl maličký. „A čípak jsi? Kdepak bydlíš?“

Z úcty všem, kteří zažili nelehkou dobu

Chlapec nevěděl. „Ale máme doma hodně oveček“ řekl. To již čeledín sedláka, vracející se z pole domů, věděl, odkud chlapec je. Vzal ho do náruče, vysadil na žebříňák, práskl bičem a koně vykročili. O čtrnáct dní později šel chlapec se svojí tetou ve slavnostním průvodu vesnicí. Lidé se smáli, zpívali. Chlapec tehdy nechápal význam 28. října. Ale ve slavnostních tvářích četl, že se stalo něco významného. A teta mu pověděla, že máme republiku, válka že snad již brzy skončí a možná se brzy vrátí domů táta.

Je květen 1919. Vesnicí opět prochází slavnostní průvod. Chlapec se drží se za ruku táty, který se vrátil z italské fronty. Chlapci již bude pět let. Není ušmudlaný a uplakaný, má čisté kalhoty a košili. Pozorně poslouchá spolu s ostatními řídícího pana učitele, který hovoří právě k nim, k dětem. Hovoří o významu zasažené lípy Svobody, o lásce k vlasti a národu. Ta slova pana učitele zůstala v chlapci hluboko v paměti. O devatenáct let později jako voják 1. republiky hájí hranici našeho demokratického státu a s těžkým srdcem opouští opevnění dobrošovské pevnostní linie.

Ten chlapec byl můj otec. A tento příběh je věnován nejen jeho památce, ale všem mužům z naší obce, kteří bojovali na frontách 1. světové války. Je věnován památce **Josefa Šulce**, nezvěstného na ruské frontě a památce **Josefa Jánského**, který zemřel na následky válečného zranění. Je také věnován památce **Oldřicha Hofmana**, **Miroslava Mertlíka**, **Jaroslava Matěny**, **Karla Jánského** a **Jaroslava Gábrleho**,

kterí byli povoláni na práci do Říše. **Karel Jánský** a **Jaroslav Gábrle** se již domů do rodné vesnice nikdy nevrátili. Příběh je věnován **Jaroslavu Runštukovi**, **Josefu Škodovi** a **Josefu Nývltovi**, kteří byli donuceni odjet na Moravu kopat zákopy. Tento příběh věnuji i památce studenta **Karla Borůvky** ze Sebuče, bratra paní Rubáčkové z čp. 15, který byl po tragickém 17. listopadu 1939 spolu s ostatními vysokoškolskými studen-

ty a profesory násilně zavlčen do koncentračního tábora a na práci do Říše. **Karel Borůvka** se naštěstí po osvobození v roce 1945 domů navrátil a ukončil studia.

Tento příběh je pravdivý, jména osob v něm uvedená jsou také pravdivá. Napsáním tohoto příběhu vzdávám úctu všem minulým generacím, které v naší vesnici žily a pracovaly.

Blanka Dvořáčková

Zdroj:

- 1/ Kafka, J.: Pamětní kniha katastrální obce Sviněanské 1900 – 1950
- 2/ Soukromý rodinný archiv kronikářky obce Blanky Dvořáčkové

Fotografie:

- 1 - 2 / Rudolf Hroch - archiv p. Blanky Dvořáčkové
- 3 - 4 / Miroslav Mertlík - archiv p. Zdeňka Eflera

Dovětek redakce: Pokud by kdokoliv z čtenářů měl fotografie s některými uvedenými osobami, rádi článek doplníme o fotografie z vašeho archivu a dotiskneme v dalším vydání časopisu.

Kde domov můj / Iyrižovaná reportáž z našich obcí /

Čtenáři necht' mi laskavě prominou, že jsem si do názvu své malé reportáže vypůjčila slova Františka Škroupa, slova, kterými začíná naše národní hymna...Budete-li dále číst, pochopíte...

Je sluneční ráno, zářijové ráno, milé hřejivé ráno babího léta. Za jedenáct dnů máme opět svátek patrona naší země – sv. Václava. Tentokrát jsem si pospíšila a jako v loňském roce (sice o těch pár dnů předem) se vydávám ven, do přírody. Cílem mé vycházky není již pouze sebučský les. Rozhodla jsem se pro celodenní vycházku přírodou a jednotlivými částmi naší Obce Dolany.

Vím, že nemusím spěchat. Ten den mám pouze pro sebe, chci poznávat, chci vidět a přinést radost své duši. Vždyť tady jsem doma, doma již dlouhá desetiletí...

Moje první kroky vedou ke svinišťanskému ovčínu. Stojí nad vsí, tváří se jako strážný hrad, němý svědek té strašné šestašedesáté. Pamatuje Schamburkův ovčinec, později stáj dobytka. Dnes je krásnější, má upravený venkovní „kabát“, zahrádky před třemi rodinnými usedlostmi, které někdejší ovčín tvoří. K plotu před první obytnou částí přibíhá drůbež, je to zvědavá drůbež, která si pranic nedělá z volně pobíhajícího zrzavého psa. Pomalu scházím kaštanovou alejí dolů do Sebuče. Listy stromů ještě nepadají,

zato děti – malé drobné hnědé kaštánky – jakoby spěchaly ven z bezpečí větví staletých stromů. Při pádu dopadnou do hebké měkké trávy. Usmějí se. Dobře se zde nedočkávkým kaštánkům bude odpočívat, než přijdou děti, aby je posbíraly. Shýbnu se pro jednoho z nich. Je to malý hebounký kaštánek albínek. Spatřila jsem ho snadno. Příkopy podél cesty aleje jsou vysečené, uhrabané, čisté, zvou: „Posaď se, dívej se...“ Usedám. Přes zorané pole dobře vidím věžičku chvalkovického kostela. Moje dlaň pohladí čistý zelený travnatý koberec. Byly doby, kdy příko-

py podél aleje obýval vzrostlý plevel, trny, polámané klacky stromů, dokonce plechovky a další nepořádek. Mám radost. Vzpomenu si na kněžnu Zaháňskou. Určitě by byla potěšena, kdyby se mohla v čase vrátit zpět a alejí se na svém koni projet...

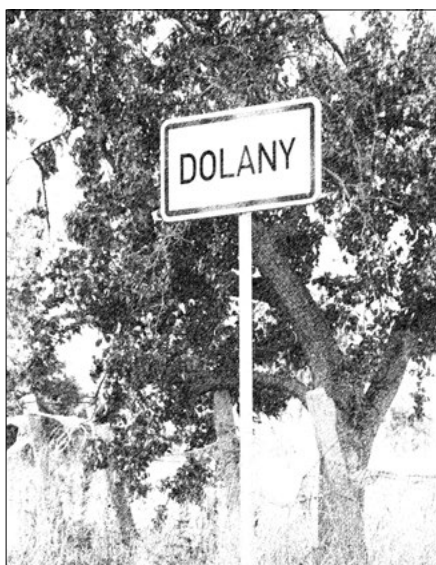
Ale dost snění. Vycházím z aleje, přecházím silnici a směřuji cestou mezi poli k sebučským lukám a lesům. Tentokrát neodbočím vpravo ke sv. Janu Nepomuckému, ale pokračuji lesní cestou k Černému potočku, také nazývanému Běluňka. Vyjdu z lesa. Zastavila jsem se na můstku nad potokem. Dívám se do plynoucí vody a snažím se spatřit veselé pstruhy, kteří zde vždy v tůni dováděli. Je to tak dávno, kdy jsme zde jako děti na louce a na stráni sbíraly petrklíče a sušily je doma na půdách, abychom donesly do školy sběr léčivých bylin. Zahledím se přes pokosenou louku ke starému mlýnu. Vzpomínky na dětství a mládí se vrací. Tehdy byl mlýn opuštěný, okenice rozlámané, hospodář-

Cestou necestou krásnou krajinou

odváželi po válce odsunuté německé starousedlíky. Co slzí a úzkosti z nejasné budoucnosti dnešní čistá a sluncem prosvětlená náves pamatuje! Přicházím k dětskému hřišti. Je barevné a veselé, jako místní děti. Chvilku si na hřišti odpočinu. Posilním se z vlastních zásob. Životabudič káva z termosky mi dodá energii na další cestu. Nohy mě trochu bolí, co bych to nepřiznala. Nejsem žádný velký turista. Ale statečně vyrazím k Dolanům, rodišti národního buditele P. Josefa Myslimíra Ludvíka.

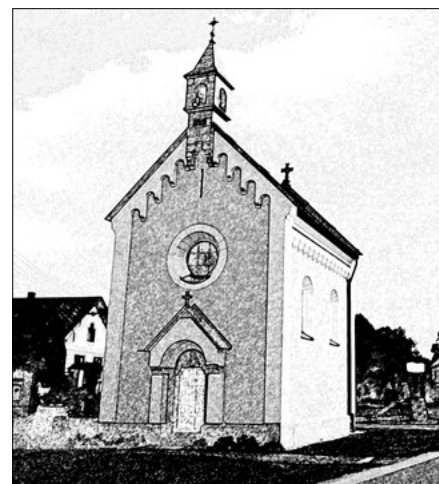

ská stavení a mlýnice pororozpadlé, vodní náhon ovládl plevel, rybník pak bahno a žabinec. Přes louku vidím okolo mlýna živo. Venku pobíhají děti. Slyším hlasy drůbeže a domácích zvířat. Ano, mlýn uprostřed lesů opět žije! Ten mlýn, ve kterém hledali útočiště obyvatelé Svinišťan, když v červnu 1866 prchali před hrůzou vojenské srážky prusko - rakouských armád. Obytné stavení starého mlýna je opravené, do mlýna je opět zavedena elektrina. Starý mlýn žije, protože v něm žijí lidé!

Vracím se pár metrů zpátky po můstku, odbočím na cestu vpravo a vydávám se lesním tichem dál. Víím, že po pravé ruce leží chovný rybník, ale nezastavuji se. Mým cílem jsou Krabčice. Cesta rychle ubíhá a já mám tuto malebnou vísku jak na dlani. Kdy jsem naposledy navštívila Krabčice? Ano, je to již pěkných pár let... Uvědomuji si, že teprve v určitém věku člověk dovede vidět jednoduchou krásu těch upravených stavení ležících v misce lesa. Chodník i cesta čistá, polední ticho se nese nad vesnicí. Míjím bývalou školu. Tady z té návsi na nákladních vozech

Dostávám se na silnici vedoucí od Sebuče k Dolanům a dál do Jaroměře. Míjím na místě „váha“ jakousi skládku. Její původ neznám. Nechci si kazit poetický dojem, který si s sebou nesu z Krabčic. Vítá mě fungující pošta Partner, která ještě před časem byla uzavřena. Víím, že za přepážkou pošty sedí ochotná, usměvavá milá paní. Naproti na mě z truhlíků kvetoucích květin veselé mrká okno obecního úřadu. Zahradka mateřské školy je plná hraček si dětí. Místní školáci jsou již určitě po dobrém obědě a spolu s paní vychovatelkou se ti z nich, kteří navštěvují školní družinu, vydali na hřiště. Hřiště a místní sokolova mi není neznámá. Již několikrát jsem zde sledovala pouštění draků a účastnila se lidové tradice pálení čarodějnic. V sokolovně se konají divadelní představení a také vino-braní. A najednou mě upoutá prostor. Velký prostor, který zde nebýval. Prostor pro novou výstavbu domů. Nová výstavba domů znamená nové rodiny, nový život, nové generace obyvatel obce. Další generace dětí si budou hrát na upraveném hřišti, noví hráči posílí

sportovní oddíly a noví členové dolanský divadelní soubor. Tady bude domov další generace. Zamířím do vesnice. Po nové čisté asfaltové cestě vybudované po dokončení místní kanalizace se mi jde lehce. A náhle se mi vybaví to známé: „Človče, postůj chvíli...dívej se...“ Ano, postojím. Mé nohy jako by vrostly do asfaltu. Dívám se a na chvilku zalitují, že nejsem malíř, ani hudební skladatel. Dolanská kaple totiž září! Sluneční paprsky spolu s denním světlem vytvořily na kapli úžasnou symfonii nejen barev, ale i vznešenosti a zbožnosti. Víím, že se zde konají svatby a adventní koncerty.

Procházka vesnicemi naší Obce

Pokračuji po polní cestě lemované řadou mladých ovocných stromů do Čáslavek. Těším se na jedinečnou originální sochu bludičky. Představuje jednu z těch nadpozemských krasavic, které trestaly neposlušné a nezbedníky a jsou spojeny s pověstí o Hofmanově studánce. Dívám se na bludičku a zdá se mi, že se na mě usmívá. Vybaví se mi verše Karla Jaromíra Erbena o vlasti milé a zlatých našich pověstech... Myslím si, jak je dobře, že se tady u nás doma udržují v paměti pověsti našich míst. Je dobře, že z torza poničeného stromu ruce umělce vytvořily tuto nádherou sochu, která je vlastní Čáslavkám.

Podél topolů, které omládlý po čtyřiceti letech, se vracím zpět do Dolan a u hřbitova vpravo zahýbám na cestu lukami do Svinišťan. Je odpoledne. Slunce hřeje. Za Dolany usedám na příkop a opět chvílku odpočívám. Proč spěchat? Za půlhodiny budu ve své obci. Ve Svinišťanech, kde je můj domov. Tam jsem procházku začala a tam ji také ukončím.

A jsem zde. Tady stávala socha sv. Rosalie. Však ona se k nám zase vrátí, jen co opustí dílnu restaurátora. Opět bude hledět ke vsi, aby ochraňovala její obyvatele od zlých nemocí a snad i od všeho dalšího zlého, co si i lidé mohou dnes způsobit. Přicházím podle hlavní silnice k motorestu. Domů to nemám daleko,

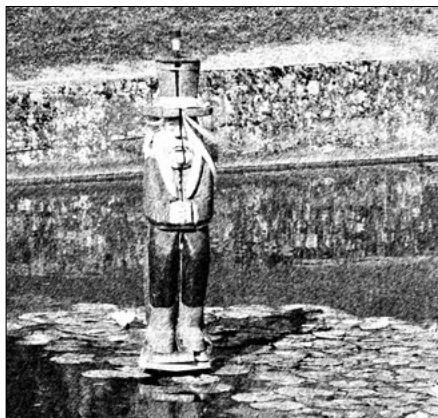

přesto usedám venku ke stolu a u ochotného usměvavého pana hostinského si objednáвам velkou chlazenou kofolu a čerstvou kávu. Načerpala jsem energii a vydávám se na návěs. Uprostřed rybníka (hasičské nádrže) dohlíží na říši kaprů vodník, naproti u pomníku národního buditele F. J. Smetany na pečlivě ošetřovaných záhonech voní stále kvetoucí růže. Zeleň prostranství nejen okolo Smetanova pomníku, ale i okolo pomníku z války 1866 je posekána. U zdi do hospodářského dvora šumí lípa. Míjím tu, která byla zasazena

před sedmnácti lety u příležitosti dvouletého výročí narození právě našeho významného rodáka PhDr. Františka Josefa Smetany. Další lípa, nejmohutnější, sklání svoji korunu v blízkosti rybníka. Návěs je čistá a dřevěný ukazatel zve k místnímu kulturnímu stánku - chaloupce a dětskému hřišti. Zeď okolo hospodářského dvora je momentálně v péči stavebních dělníků a po dokončení jejich práce bude svinišťanská návěs zase krásnější. Třebaže znám cestu nazpaměť, mrknu na ukazatel „K ovčínu“ a z návěsi se vydávám vzhůru k domovu.

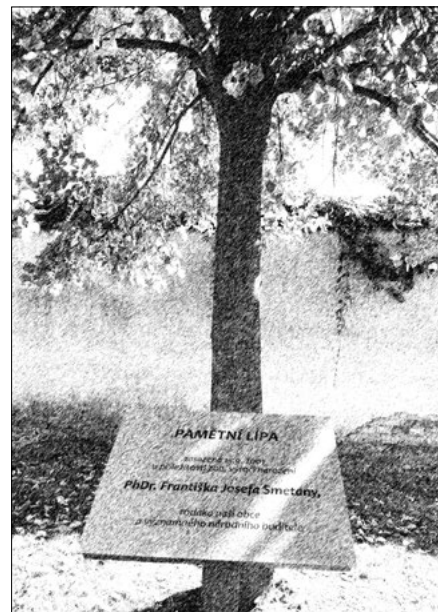
projasnil moji duši. Víím, že tady je domov můj. Je v místech Obce, kterými jsem prošla, v místech, kde žijí lidé, kteří chtějí mít svoje vesnice krásnější a váží si těch, kteří vynakládají velké úsilí, aby tomu tak bylo. Tady je domov nás všech a přeji si, aby byl krásným domovem i našim potomkům.

Blanka Dvořáčková

Otevírám dveře svého domu. Ve verandě visí starý obraz po mé prababičce. Není nijak umělecký, zřejmě by byl znalcem označen za kýčový. Pro mě má však velikou cenu. Je to obraz po mých předcích. Je na něm zobrazena krásná česká krajina s napsanou první slokou písně Františka Škroupa „Kde domov můj.“

Den, který jsem strávila procházkou vesnicemi naší Obce,

Dolanské „staré gardy“ ovládla Úpice

SK Sparta Úpice

TJ Dolany

Dolanští fotbalisté ulovili posily, úvod jim ale nevyšel

Fotbalisté TJ Dolany rozehráli další ročník JOPECO okresního přeboru Náchodska s reálnými cíli. „Téměř jako každý rok chceme v klidu hrát fotbal, který nás baví a nestrachovat se o sestup do nižší soutěže. Letos sestup potká dva týmy, a tak uděláme vše pro to, abychom to nebyli my,“ říká Pa-

vel Martínek, který coby trenér spolu s Pepou Ciprou tým vede. Vstup do soutěže se Dolaňákům nepovedl, mrzí hlavně velký počet obdržených branek. „Při pohledu na tabulku však vidíme, že máme opravdu těžký los. V prvních třech zápasech jsme hráli s prvními třemi týmy v tabulce. S relativ-

Tělovýchovná jednota Dolany uspořádala poslední červnovou sobotu 12. ročník turnaje O pohár TJ Dolany. Představili se na něm fotbalisté nad 40 let. Za pěkného počasí se systémem "každý s každým" utkaly čtyři týmy. Bylo to velké drama, vítězem turnaje se nakonec stala Sparta Úpice, která získala sedm bodů jako druhé Velichovky, měla ale o gól lepší skóre. Také v souboji jednobodových týmů o bronz rozhodl rozdíl jediné branky ve skóre, třetí místo vybojovaly Dolany a čtvrté skončily Teplice. Je potěšitelné, že se akce obešla bez vážnější újmy na zdraví. Celý turnaj odpískal rozhodčí Tomáš Bouz, pochvalu zaslouží i všichni pořadatelé.

Petr Zálíš

Vyhledky TJ Dolany v okresním přeboru JOPECO

ně slabšími soupeři změříme síly až v samém závěru podzimní části sezony," vysvětluje Pavel Martínek. Sváteční nádech měl druhý domácí zápas podzimu s Velichovkami. V očekávaném derby dolanští hráči pokřtili nové žluté dresy s logem oddílu a znakem obce (viz foto). Snad přinesou Dolanákům více štěstí ve zbytku sezony.

O letní přestávce nastaly některé změny v kádru. Z Dolan nikdo neodešel, ale zranění ještě nedoléčili Semanišin, Kašpar, Kroka, Sedláček ani

Bednář. Kopačky na hřebík pověsili Cejnar a Dax. „Staronovou posilou je Roman Ulrych, který je u nás zatím do konce roku. Nově jsme přivítali Milana Bana, který naposledy hrál v Sendražicích a stal se naším hráčem. Na roční hostování jsme získali z Dobrušky Jardu Havlíka, z České Skalice pak přišel Roman Kubánek. Nastalo u nás zakotvil Ersin Ameti,“ vyjmenovává dolanský kouč, který rozhodně přivítá každého, kdo bude mít zájem v Dolanech hrát.

Petr Zális

Bližší informace jsou na webových stránkách oddílu: www.tjdolany.net.

---

pozvánka

Fotbalová utkání v Dolanech – podzim 2018

sobota 8. 9. Dolany – Zábrodí (4:0)
sobota 22. 9. Dolany – Teplice nad Metují (2:3)
sobota 29. 9. Dolany – Marínkovice 16:00
sobota 13. 10. Dolany – Červený Kostelec B 15:30
sobota 27. 10. Dolany – Mezilesí 14:30

Dětské rybářské závody ve Svinišťanech

V sobotu 2. 7. 2018 jsme se sešli u rybníčku na návsi, kde proběhly dětské závody. Sešlo se 72 příznivců rybařiny a z toho 22 soutěžících. Počasí přálo, proto ryby braly. Nachytalo se 36 ks ryb o celkové délce 1199 cm.

Malí rybáři dostali za odměnu párek v rohlíku, limonádu a pěkné ceny. Za rok se těšíme, že dorazí znovu.

Vítězům blahopřejeme a těm, co nevyhráli, doporučujeme častěji trénovat.

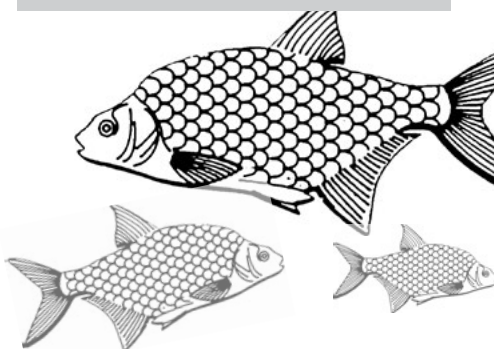
Mrzí nás ovšem jedna věc. Snažíme se do rybníčku nasažovat nové rybky, ovšem jsou tací, kteří si ryby klidně u nás nachytají a odnesou domů. Rybky jsou pro děti na zábavu nikoliv na pánev.

za DHS Ladislav Fůgner

Vítězové závodu:

1. Jára Červený
2. Pavel Podzimek
3. Jonáš Richter

Letní táboření kmene Tate Osmaka na Zátocce

Na tábor se musí těšit snad každý, rodiče si na pár dní odpočinou od dětí a děti si užívají prázdnin. Jako každý rok jsme i my odjeli tábořit na Zátoku. Téma letošního tábora byl „Rok“. Stihnout celý rok za jeden tábor je skoro nadlidský výkon, ale my jsme to zvládli. Co jeden den, to jeden měsíc v roce. Například hned v lednu jsme si postavili sněhuláky, kteří vydrželi i při srpnových vedrech. Jelikož nám sněhu napadalo požehnaně, tak jsme zkusili skupinové běžkování. Byla to veliká dřina, ale všem týmům se nakonec podařilo dorazit do cíle a nikdo nám na trati neumrzl. A v květnu nás navštívila překrásná Květena a všechny přiměla poznávat rostliny, které rostou kolem celého tábořiště. Stále se něco dělá. Nevynechali jsme české tradice jako průvod Tří králů, Velikonoce, příchod Mikuláše, Vánoce a oslavu Nového roku. Ale nezapomínali jsme na pohodu. Třeba srpnový den byl odpočinkový, každý si mohl dělat, co chtěl: dočíst rozečtenou knihu, hrát hry, něco si ušít, korálkovat nebo se jen poflakovat. Za to v červenci jsme měli poznávací zájezd. Nad Zátoc

Týpí a buben - dvě věci, které k táboru patří

ku přijel velký autobus, který nás celý den vozil, abychom toho viděli co možná nejvíce. Byli jsme v Dřevíčském mlýně, v muzeu Merkuru, v muzeu papírových modelů, a dokonce nás autobus vyvezl až pod rozhlednu na Signálu, která je v těsné blízkosti předválečné linie těžkého opevnění. Počasí nám po celý tábor přálo a o to víc jsme si tábor mohli užít. No bylo toho spousta a tábor utekl jako voda.

Letní táboření má vždy nějaké téma a k týpí se nejvíce nabízí indiánská tematika. Ale proč si hrát na něco, čím jsme a co velmi dobře umíme - to je právě život v týpí. Tento druh obydlí se nám na pár dní stává domovem, obývkem, dětským pokojem, ložnicí, kuchyní, dřevníkem i kotelnou.

Týpí je „stan“ domyšlený do nejmenších detailů (v lakotštině "tipi" znamená „obydlí“) - představuje opravdový požitek a poskytuje naprostý komfort, který zaručuje lining, bez kterého by oheň spíše kouřil, než hořel a hřál. Týpí bez ohně je jako člověk bez srdce. Vrcholem dokonalosti je ozam, který slouží k odrazu tepla a usazování studeného prachu a popela vystupujícího z ohně, který by dopadal do interiéru týpí. Kdo jednou pocítil atmosféru týpí se vším, co k němu patří včetně zvyků, hořícího ohně a pohostinnosti majitelů, zanechává v něm nesmazatelný otisk.

Během táboření nás celým dnem provází buben. Bez něj si nedokáží náš letní tábor představit. Ráno probouzí tá-

borníky Psí bojovník bubnováním a pokřikem „éééyap“, pak se zpívá ranní píseň. Buben nás také přivolává ke každému jídlu, na které se vždy všichni těšíme. Oznamuje, že se budou hrát hry. Buben nás dokáže rychle svolat v případě nebezpečí nebo pohladit pomalým rytmem při zpívání večerní písně, kdy zaznívá v ten den naposledy. Musím říci, že zpívání večerní písně je jeden z mých nejoblíbenějších okamžiků každého dne na táboře. Koukáme se na nebe, kde na nás z dálky svítí hvězdy a my se loučíme s krásným dnem s přáním všeho dobrého do dalšího dne pro všechny naše příbuzné - mítákuje oyasin.

Sabča a Waštélaka

Přivesnické tábory ve znamení návratu do minulosti - „Stroj času“

O letních prázdninách se děti z místních a přilehlých obcí účastnily jednoho ze dvou „Přivesnických táborů v chaloupce“, které pořádal kmen Tate Osmaka u sportovního areálu ve Svinišťanech. A tak v průběhu pěti dnů, vždy od rána do odpoledních hodin, měly děti zajímavý program pod vedením zkušených vedoucích. Celkem se letos zúčastnilo přes třicet dětí, které si užily výletů, her, dovádění i tvoření. Vzhledem k dostupnosti některých aktivit se děti i vedoucí přepravovali pomocí koloběžek, které se staly skvělým pomocníkem i pohybovou aktivitou, s níž se děti neseťkávají každý den. Aby to vše

zvládly, musely projít přípravou, složenou z jízdy zručnosti, brzdění na přesnost, jízdou na rychlost nebo naopak co nejpomaleji. Tak mohly vyrazit na výlet do pevnosti Josefov nebo do hospitalu Kuks, kde pro ně byla připravena soukromá prohlídka. Nebo si zajet do Dolan na koně. Všichni zdárně zdolali cesty měřící necelých třicet kilometrů, i když s menšími karamboly dorazili vždy do cíle. Zážitky se sdělovaly večer rodičům, kteří nechápali, z čeho jsou ty děti tak unavené a proč chtějí jít tak brzo spát. No přece z pohybu a pobytu na čerstvém vzduchu. Byli jsme na výletě na Náchodském zámku, v Archeoparku Všestary. Pro-

žívali Olympijské hry. Odlévali masky ze sádry. Samozřejmě, že v tomto letním počasí nechybělo vodní chlazení spojené s dlouhou klouzačkou. Odměnou nám, pořadatelům, byla spokojenost dětí a chvála od rodičů. Příští rok proto budeme ještě o jeden běh tábor rozšiřovat. A já musím jmenovitě poděkovat vedoucím Anetě Mikulkové, Kláře Hamzové a Sabině Mistrové za dobré vedení přivesnického tábora.

Jiří Waštělaka Plšek

Závody dobrovolných hasičů Svinišťany 2018

4. ROČNÍK SVINIŠŤANSKÝ PÁHOŘEK

Letošní ročník hasičských závodů se uskutečnil již počtvrté. Během sobotního dopoledne se z louky vedle svinišťanského hřiště stala aréna všech dobrovolných hasičů z místních vesnic, kteří přišli nejen změřit své síly, ale hlavně si užít sobotní den. Po prezenci všech přítomných sborů se program rozjel naplno. K vidění byly rychlé starty, dokonalé akce a spousta vody. Počasí všem přálo. Po nesmělém začátku, kdy se slu-

níčko skrývalo pod zataženou oblohou, se projasnilo a den byl jako malovaný. Kdo zrovna nezavodil, mohl ochutnat nabídku místních hasičů - pečené prasátko, párek v rohlíku, voňavé klobásy či schladit svou žízeň chlazeným nápojem. Všichni školou povinní si užívali hrátky na hřišti, kde vyrostl nafukovací hrad a velká trampolína. Pro nejmenší si místní děti připravily soutěžní úkoly, za jejichž splnění všechny čekala odměna v podobě plyšového zvířátka. Malé děti si mohly vyzkoušet závody autíček, klaunský hod, poznává-

ní zvířátek, slalom s balónkem a dokonce i házení míčem na koš. Za pečlivé organizování těchto her si svinišťanské děti zaslouží velké díky.

Výsledky hasičských závodů

A jaké byly výsledky celého hasičského klání? Posuďte sami. Za celý vydařený den děkujeme všem pořadatelům z řad dobrovolných hasičů a všem, kteří se přišli podívat a fandit.

Lenka Piechová

Výsledky

Muži

1. Svinišťany (37,56)
2. Dolany (38,78)
3. Vlčkovice (41,16)
4. Čáslavky (45,18)
5. Říkov (47,84)

Ženy

1. Vlčkovice (38,90)
2. Říkov (44,73)
3. Svinišťany (52,35)
4. Chvalkovice (-)

Starší žáci

1. Vlčkovice (21,75)
2. Brzice (24,82)
3. Chvalkovice (27,18)
4. Velká Bukovina (43,50)

Mladší žáci

1. Chvalkovice B (21,26)
2. Brzice (31,06)
3. Chvalkovice A (34,62)

Přípravka

1. Velká Bukovina (30,89)

„Osmičky“

1. Vlčkovice (31,01)
2. Svinišťany - m (32,0)
3. Dolany (35,19)
4. Říkov - ženy (51,22)
5. Říkov (100,15)
6. Svinišťany - ž (106,80)

600 let první písemné historické zprávy o Svinišťanech

První historická zpráva o Svinišťanech pochází z roku 1418. V tom roce totiž zemřela Lucie, vdova po Janu Švábovi z Chvalkovic a o její věno ve Svinišťanech se hlásili její synové Bavor a Petr z Chvalkovic. Další písemné zprávy o obci jsou datovány až ze 16. století. Antonín Knapp ve svých Pamětech Jaroměře 1/ uvádí, že královské věnné město Jaroměř v roce 1539 odkoupilo od Jana Pleského z Levína a na Plesu ves Svinišťany se vším příslušenstvím za 1 400 kop grošů. „Do jaroměřské městské pokladny plynuly ze Svinišťan následující dávky: 26 kop, 6 gr. a 3 denáry, z naturálních dávek pak 23 slepic, 11 korců a 2 věrtele ovsa. Ve vsi tehdy žilo 16 osedlých (tj. hospodářů).“ 2/ V roce 1547 byla Jaroměř potrestána za účast v prvním protihabsburském odboji zabavením městských majetků, tedy i Svinišťan. Jejich novým majitelem se stal Jan z Pernštejna, který je již v roce 1548 prodává i s rybníkem za 1 251 ½ kopy grošů paní Lidmile z Gerstorfu, vdově po Janu Chvalkovském z Hustiřan. Paní Lidmila z Gerstorfu připsala Svinišťany ke chvalkovickému statku a zůstaly

jejím osobním majetkem. Veškerý pozůstalý majetek své matky si po její smrti v roce 1563 rozdělili její čtyři synové a dvě dcery. Nejstarší z bratrů Zdeněk Chvalkovský se otcovským dílem ujal Svinišťan (spolu s Komárovem, Nesytou a Říkovem). Statek ve Svinišťanech si zvolil za své sídlo a odtud také spravoval jako poručník bratra Jindřicha statek ve Chvalkovicích. S manželkou Veronikou, rozenou Bočkovou ze Šebířova, zemřeli v roce 1572. Pochováni byli ve chvalkovickém kostele, kde můžeme spatřit jejich zachovalý náhrobní kámen. Na konci 16. století, v roce 1597, paní Kateřina Chvalkovská, provdaná za Otomara z Holohlav, neudržela dědičný rodový majetek Svinišťany a prodává je Janovi Dobřenskému z Dobřenic. Dobřenští rozšířili svůj majetek, když v roce 1640 přešly Svinišťany spolu s Chvalkovicemi do vlastnictví jejich rodu. Prvním majitelem naší vsi a Chvalkovic byl Rudolf Dobřenský z Dobřenic, v letech 1641-1655 hejtman hradeckého kraje. Po své smrti (r. 1665) je pochován v rodinné hrobce ve Chvalkovicích, o dva roky později také jeho manželka Estera, rozená Mitrovská z Nemyšle. Tato chvalkovská větev

Erb Dobřenských

Dobřenských drží Svinišťany po další generace. „V roce 1744 Majestátem císařovny Marie Terezie byli páni Dobřenští povýšeni do starožitného panského rodu.“ 3/ V roce 1792 Jan Josef Dobřenský prodává svůj dědičný rodový majetek Svinišťany spolu s Chvalkovicemi, Nesytou, Komárovem, Říkovem, Žludou, Malou Bukovinou a Výhledy za 176 000 zl. panu Petrovi z Kurlandu. Od konce 18. století do roku 1848 se majiteli Svinišťan stávají držitelé náchodského panství.

Po smrti Petra z Kurlandu v roce 1800 celé panství připadlo dědičným právem Kateřině Vilhemíně Benigně, kněžně ze Zaháně. Dalším historicky doloženým majitelem náchodského panství je Karel Octavian z Lippé-Biashofeden, ten je v roce 1842 prodal za 2 500 000 zl Jiřímu Vilémovi princovi Schamburk-Lippé. V jeho držení zůstalo celé panství až do roku 1848, kdy patentem Ferdinanda V. Habsburského byla zrušena roboty. Na základě vládařského patentu se celkem

Dobřenští z Dobřenic

Jedná se o starý český vladický rod pocházející z Dobřenic (JZ od Hradce Králové). Zakladatelem rodu byl Jan z Dobřenic a historie celého rodu spadá až do 14. století. V 17. století povýšili do panského stavu a roku 1906 dokonce do hraběcího.

Dobřenští drželi panství Chotěboř, Plandry a Potštejn. (více info: wikipedia.org)

Významné výročí obce

sto šest obcí náchodského panství stalo samostatnými celky se starostou a obecním zastupitelstvem. Mezi těmito vesnicemi jsou uvedeny i Svinišťany. Prvním starostou samostatné obce s 265 obyvateli byl k roku 1850 Josef Šulc z čp. 23.“4/

Svinišťany nebyly ušetřeny válečných pohrom. Srážku Steinmetzova pruského vojska a Ramingova sboru rakouských polních myslivců 29. června 1866 ve dvě hodiny odpoledne v panské zahradě a v panském dvoře připomíná pomník vojenským obětem na návsi, odhalený 14. srpna 1867. Společné hroby padlých vojáků této nesmyslné bitvy se nacházejí také v lokalitě Vinice, v sadě u domu čp. 52 pod ovčínem a v sadě u kaštanové aleje vedoucí na Sebuč. 20. století je i pro obyvatele Svinišťan stoletím důsledků dvou světových válek, státotvorných a politických změn. Významným historickým mezníkem v životě národa Čechů a Slováků a tedy i pro obyvatele Svinišťan bylo vytvoření a vyhlášení mladého samostatného státu v roce 1918. Konkrétnější osudy a jména jednotlivých občanů naší obce z období 1. a 2. republiky, Protektorátu Čechy a Morava, od 50. let do konce 20. století uvádím ve své publikaci – viz níže.

Obrazový materiál:

1 - 2 / Jánský, Z.: Srážka u Svinišťan v roce 1866. Historie obce

3 / Dvořáčková, B.: J. F. Smetana – Svinišťany, Dolany

4/ archiv p. Zdeňka Eflera
5/ Dvořáčková, B.: J. F. Smetana – Svinišťany, Dolany

Současnost obce

V průběhu šesti staletí svého historického trvání změnil Sviništiny svůj ráz. Stávají se moderní vesnicí 21. století nejen zásluhou jejich obyvatel, ale i Obce Dolany, již jsou součástí. Změnil se charakter způsobu života obyvatel a jejich zvyklostí. Navzdory tomu Svinišťanští usilují o zachování tradic a zvyků předcházejících generací. Nezapomněli na významné rodáky své obce, kterými byli národní buditel František Josef Smetana, řídící učitel a autor první Pamětní knihy obce Josef Kafka, dlouholetí kronikáři Svinišťan Antonín Lexa a Josef Moravec. Sbor dobrovolných hasičů usiluje spolu s „nehasiči“ a s podporou Obce o udržení sousedského života ve vsi, jako tomu bývalo za předcházejících generací. Vám všem patří poděkování. Přejme si společně, aby naše vesnice v lednu příštího roku vykročila do roku šestistého prvního šťastně, aby byla milým domovem dalším generacím!

Blanka Dvořáčková

Poznámky:

- 1/ Knapp, A.: *Paměti Jaroměře n. L., Jaroměř 1887, str. 34*
- 2/ *Tamtéž, str. 35*
- 3/ Dvořáčková, B.: *J. F. Smetana – Sviništiny, Dolany 2001, str. 41*
- 4/ *Tamtéž, str. 42*

Zdroje:

- 1/ Kafka, J.: *Pamětní kniha katastrální obce Svinišťanské 1900 – 1950*
- 2/ Knapp, A.: *Paměti Jaroměře n. L. Jaroměř 1887*
- 3/ Profous, A.: *Místní jména v Čechách, IV. Praha 1937*
- 4/ Sedláček, A.: *Hrady a zámky, V. Praha 1887*

Proč měly Svinišťany ve znaku stříbrného čápa

Na venkovní zdi bývalého panského dvora na svinišťanské návsi můžeme spatřit znak rodu Dobřenských: podávky – vidle a čápa. Čápa měli ve znaku Dobřenští z Dobřenic, kteří od roku 1640 vlastnili Svinišťany a Chvalkovice. Podávky pak měla ve znaku první paní na Svinišťanech Marie Magdalena Dobřenská, rozená Bořina ze Lhoty. Znaky pána a paní Dobřenských je také možné spatřit na podstavci raně barokního morového sloupu se sochou sv. Rosalie z roku 1684.

Ke znaku Dobřenských s dominantou čápa se váže zajímavá pověst:

„Je to již dávno, tak dávno, že ta léta vypadla z lidských myslí, kdy na Dobřenicích a Chvalkovicích sídlil rytíř Petr s jediným synem Bohušem.“ 1/

„Žili s otcem šťastně a spokojeně a mladý Dobřenský si předsevzal, že se co nejdříve ožení, aby po starém otci panství převzal a jemu ulevil. Měl prý si vzít mladou hraběnku z Náchoda.“ 2/ „Psal se rok 1683 a císař Leopold I. Habsburský povolal své pány a rytíře do svaté války proti Turkům, kteří táhli na Vídeň a ohrožovali křesťanskou Evropu. Se svými oděnci se vydal do války i Bohuš Dobřenský. Turecká vojska byla naštěstí u Vídně poražena silnou armádou křesťanských evropských panovníků. V jedné z dalších bitev byl oddíl českého vojska, ve kterém byl i Bohuš Dobřenský, Turky zaskočen, hodně pánů a hrdých rytířů Turci pobili a zajali. Mezi zajatci se ocitl i Bohuš Dobřenský. Dostal se do otroctví ukrutného paši, u kterého musel v poutech vykonávat ty nejtěžší práce.“ 3/ Byl však ochoten Bohuše propustit za výkupné tři pytlů dukátů. Jak měl ale nešťastný mladík poslat otci do Chvalkovic zprávu? Uběhla dlouhá tři léta a Bohuš bez naděje na vykoupení otročil na poli a zahradě. Jednou, unavený a vyčerpaný dřinou, usedl do stínu stromu a zahleděl se k obloze. Spatřil hejno čápů, kteří táhli k severu. Vzpomněl si na krotkého čápa, který každoročně přilétal k nim do Chvalkovic. „Honzíčku, Honzíčku,“ zvolal Bohuš k nebi. Z hejna se oddělil jeden z čápů a slétl k němu dolů. Bohuš v slzách radosti objímal čápa jako věrného přítele. Náhle dostal nápad. Na schovaný kousek pergamenu napsal o sobě zprávu s požadavkem výkupného pro pašu. Zprávu svinul a přivázal Honzíčkovi tkanicí od košile na krk. Honzíček radostně zatřepal křídly a letěl dále za ostatními čápy.

„Jak asi starému rytíři Petrovi na Chvalkovicích bylo, když se jeho milý syn nevracel, můžete si pomyslet. Den po dni čekal na nějaké zprávy, čekal i na milého Bohuše – ale čekal marně. Konečně se doslechl, že Bohuš v kruté bitvě kdesi padl.“ 4/

Jednoho jarního slunečního rána si služka všimla nejen čápa Honzíčka, pobíhajícího po dvoře s ostatní drůbeží, ale všimla si také psaníčka na čáповě krku. To bylo radosti jak ve Chvalkovicích, tak v Náchodě na zámku! Sehnali ve Chvalkovicích a v Náchodě tři pytle dukátů a několik zbrojnošů vyrazilo na cestu. Zhruba za šest měsíců dorazili k pašovi, Bohuše vyplatili a vydali se zpátky k domovu. „Cesta vedla přes Svinišťany, kam dorazili pozdě za noci a přespali na poli, blíže, kde stojí nyní so-

Bohuš Dobřenský a jeho osud

cha sv. Rosalie.“5/ Druhého dne stanul Bohuš před svým starým otcem. Asi za čtvrt roku prý byl veliká svatba, která trvala čtrnáct dní. Čáp Honzíček prý byl na svatbě také. Bohuš z vděku, že ho čáp Honzíček z tureckého zajetí vysvobodil, přijal do svého erbu stříbrného čápa s červenými nohama v modrém poli a přilbu zdobenou černým orlím křídlem.

„Tak vypravovali nám dětem rodičové naši a pověst o tom rozšířena byla nejen po Svinišťanech, ale i v okolí.“ 6/

Blanka Dvořáčková

Obrazový materiál:

Jánský, Z.: Srážka u Svinišťan
Dvořáčková, B.: J. F. Smetana – Svinišťany
https://cs.m.wikipedia.org/wiki/Soubor:Svinišťany_-_sv._Rozálie.JPG

Poznámky:

1/ Silová, V.: Bájé a pověsti Jaroměřska, Pověst o chvalkovickém čápu, Jaroměř 1994, str. 83

2/ Kytice. Almanach pro mládež československou, roč. III., nakl. Fr. Urbánek, Praha 1880, O chvalkovickém čápu, str. 37

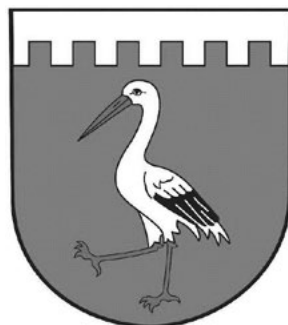
3/ Dvořáčková, B.: J. F. Smetana – Svinišťany, Dolany 2001, str. 69

4/ Kytice. Almanach pro mládež československou, roč. III., nakl. Fr. Urbánek, Praha 1880, O chvalkovickém čápu, str. 40

5/ Kafka, J.: Pamětní kniha katastrální obce Svíšťanské, založena roku 1900, str. 70

6/ Tamtéž, str. 70

Znaky obcí, kde se objevuje symbolika čápa - např. Chvalkovice, Velký Třebešov, Šestajovice, Plandry, Tučapy

Znak rodu Dobřenských na morovém sloupu se sochou sv. Rosalie

©

2018

Obec Dolany